

A megfigyelőhelyek - hazai viszonyok között - nagyon ideálisak voltak. Sülysáp Budapesthez való viszonylagos közelsége ellenére jó égű, a Mátrában pedig tökéletesek a "kivilágítatlansági" viszonyok, mégpedig rendeletileg, hiszen a piszkástetői obszervatórium munkáját zavarnák vele. Amire senki nem számított, különösen augusztus elejének zord volta után, az az igen tartós derült, a hegyekben is meleg, nyári idő. A 11 éjszakából tizen lehetett észlelést folytatni. A tábor végén egy hidegfront átvonulását követően pedig még az előzőknél is tisztább idő köszöntött be, +6^m határmagnitúdóval - egyben viharos széllel és +6 °C-kal. Nem csoda, hogy a társaság nagyobb része a legszebb éjszakát sátorban töltötte.

A meteorozás pergő stílusa /ill. maguk a meteorok/ valamennyiünk számára izgalmas sikerélményt jelentett. A maximum körüli éjszakákon több igen fényes tűzgömb tűnt fel, bevilágítva a tájat, hatalmas nyomokat hagyva az égen. Sokuk percekig látszott, miközben össze-vissza kanyargott, sodródott. Az egyik legnagyobb szenzáció az aug. 11/12-én éjjel Sülysápon a zenitben feltűnt -9, -10^m fényességű robbanó tűzgömb /lásd a rovatban/. Nyoma az első másodpercekben Jupiter fényességű karéként lebegett az égen. Elképzelhető, milyen hatást váltott ki valamennyiünkben. Gyarmati Laci egy ideig a csapattal "lelkessedett", majd nagy lélekjelenléttel irányba állította fényképezőgépét. Így készült egy, a szakirányú irodalomban is ritkának tekinthető felvétel a nyom vonulásáról, alakváltozásairól.

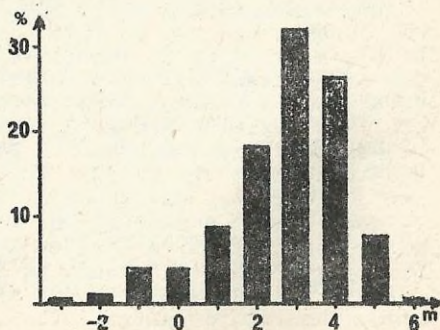
Az utóbbi néhány sorral kedvet kívántunk csinálni azoknak, akik nem részesülhettek a Perseidák és a tábor élményében. Össze-jöveteleink fő célja a komoly csoportos megfigyelőmunka, hiszen ilyen jellegű eredményeket egyetlen más /műszeres/ meteorészlelési módszer sem ad. A jövőben is igyekszünk minél pontosabbá, realisabbá tenni adatainkat - akár újabb módszerek kipróbálásával -, ill. a teleszkópikus meteor megfigyelés nagyarányú fejlesztését tervezzük. 1986-ban a jó holdfázis ismét lehetővé teszi a Perseidák megfigyelését, a P '86 időpontja alólreláthatólag: 1986. augusztus 8-17.

TEPLICZKY ISTVÁN

Meteoros rövidhírek

BERKÓ FÉNYESSÉGSTATISZTIKÁJA

Berkó Ernő /Orosháza/ az 1982-1984 között végzett /elsősorban nyári/ meteoradataiból fényesség szerinti összesítést készített. A 3 év alatt megfigyelt 1670 meteor eloszlását grafikonon mutatjuk be. Az adatokból az átlagfényességre kapott érték: 2,77

◆ PIHENŐ MONOCEROTIDÁK ?

Az 1038 és 1099 közötti évekből fennmaradt feljegyzések szerint a december 6-18. közötti időszakban 14 esetben jegyztek fel igen fényes tűzgömböt, amelyek mindannyian az RA 103° D +26° radiánsból jelentkeztek. Ezeket a meteorokat többen a Geminidák egy korai jelentkezésének tartják, bár ezek a jelenlegi ismereteink szerint 1862 előtt nem voltak aktívak. Valószínűnek tűnik azonban, hogy a ma nagyon gyenge december 11-i maximummal rendelkező Monocerotida-raj tűzgömbjeit láthatták eleink.

Ez a raj a meglehetősen ismeretlen 1917 I. P/Mellish üstökös-szel áll kapcsolatban, mely ezidáig csak egyetlen esetben tért vissza. A Monocerotida-áramlat valószínűleg nagyon lassan fejlődik. Szerkezetét nézve meglehetősen fiatal lehet, a legtöbb rajtag egy kupacban tömörülhet, hasonlóan a Leonidákhoz. Egy másik magyarázat szerint a bolygóperturbációk miatt ma a rajnak kevésbé sűrű régióját szeli át Földünk.

A kutatók az 1647 előtti adatok ismeretében dolgoztak, további tűzgömbök figyelembe vétele módosíthatja a Monocerotidákról alkotott képet.

/Monthly Notices 217. No. 2./

◆ DRACONIDÁK '85

Október 8-án Japánban többen is eredményesen figyelték meg a Draconidák hullását. Y. Yabu a következő db/h-értékekről számolt be: 9:40 UT - 200 db, 10:00 UT - 100 db és 11:00 UT - 10 db /nyilván ZHR-értékekről van szó/. K. Wajanahe és K. Nose 10:40-11:40 UT között 83 db, jórészt 4-5^m-s meteort látott, ami 200-as ZHR-nek felel meg. Y. Takenchi 10:00 UT körül 14 perc alatt 39 meteort látott.

K. Nagasawa és Y. Kozai adatai szerint a meteorzápor az esti szürkületben, 08:40 UT-kor kezdődött, és 08:45 tetőzött 2-300 darabos óránkénti értékkel. A raj 08:45-ig volt észlelhető.

Jonh Bortle /USA/ szintén figyelemre méltó aktivitásról számolt be. A meteorok 08:33 UT-kor kezdtek potyogni, a 08:42 UT-vel végződő óra ZHR-je 44 volt. A megfigyeléseket az egyre világosodó hajnali égen végezte.

/IAU Circular 4120,4124/

A Giacobini-Zinner üstökös-szel kapcsolatos raj idei éles, várhatóan nagy maximumát előrejelezték /lásd Meteor '85/9. szám/. Európából "nézve" a jelzett időpont sajnos nappalra esett. Pedig sokan készültek az észlelésre. A szlovák amatőrök egy háromhetes /Orionida-/tábort rendeztek - részben a Giacobinidák kedvéért. Hazai észlelőink is készültek a munkára, de a borult idő megakadályozta az észlelést. Öndrejövben azonban rögzítették a meteorzáport a Csehszlovák Tudományos Akadémia csillagászai - az időjárástól, és világosságtól függetlenül dolgozó meteorradarral.

/A rövidhíreket Mizser Attila állította össze./